

APSTIPRINU

SIA "Bulduru Dārzkopības vidusskola"
Valdes loceklis
..... Rafaels Joffe

2017. gada .....

Darba aizsardzības instrukcija veicot lauksaimniecības tehnikas remontdarbus

Nr.15

I. VISPĀRĒJĀS PRASĪBAS

1. Veikt lauksaimniecības tehnikas remontdarbus atļauts personām:

- 1.1. ne jaunākām par 18.gadiem;
- 1.2. kuras ir attiecīgi apmācītas specialitātē un kurām ir viņu kvalifikāciju apliecinošs dokuments;
- 1.3. kuras ir instruētas darba aizsardzībā, elektrodrošībā, ugunsdrošībā un izgājušas zināšanu pārbaudi;
- 1.4. kuru veselības stāvoklis ir pārbaudīts un atbilst profesijas prasībām;
- 1.5. kuras ir apmācītas pirmās palīdzības sniegšanā.

2. Bīstamie un kaitīgie darba vides faktori:

- 2.1. elektriskās strāvas iedarbība;
- 2.2. mikroklimats(paaugstināts mitrums, pazemināta temperatūra, piesārņotība);
- 2.3. mehāniskas traumas no transportlīdzekļa kustīgām daļām un elementiem
- 2.4. Gāzes, kuras izdalās darbinot dzinēju, ar toksisku iedarbību
- 2.5. viegli uzliesmojošu un degošu maisījumu izveidošanās izplūstot degvielai un eļļām

3. Kolektīvie un individuālie aizsardzības līdzekļi:

- 3.1. ventilācija (vispārējā un vietējā);
- 3.2. aizsargnožogojumi ,aizsargbrilles, respiratori (putekļiem), speciālie aizsargtērpi, cimdi pret mehānisko iedarbību;
- 3.3. dielektriski materiāli, pazemināta sprieguma izmantošana.

4. Prasības uguns un sprādziendrošībai:

- 4.1. aizliegts glabāt darba vietās viegli uzliesmojošus un viegli gaistošus materiālus (slaukāmās lupatas, benzīnu un tml.)Tie jāuzglabā speciāli tam paredzētās vietās;
- 4.2. smēķēt atļauts tikai tam speciāli iekārtotās vietās;
- 4.3. aizliegts rīkoties ar atklātu uguni darba vietā.

5. Elektrodrošības prasības:

- 5.1. saņemjat elektroiekārtu korpusus un elementus, kuri var būt zem sprieguma;
- 5.2. lietot spriegumu pazeminošos transformatorus, pārnēsājamo lampu spriegumam jābūt ne lielākam par 36V;
- 5.3. izvietot brīdinājuma uzrakstus un plakātus.

6. Ja konstatēti bojājumi iekārtām, instrumentiem u.c.

- 6.1. bojājumu gadījumos(dzirksteļošana, dūmu vai liesmu parādīšanās, deguma smaka, slēdžu uzkaršana u.c.) pārtraukt darbu(izslēgt), ziņot darba devējam un brīdināt citus darbiniekus par radušos situāciju;
- 6.2. darbu atsākt tikai tad, kad ir novērsti bojājumi.

7. Darba higiēnas prasības:

- 7.1. ēst tikai tam speciāli paredzētās vietās;
- 7.2. mazgāt rokas pirms ēšanas un darbu beidzot;
- 7.3. lietot roku aizsargziedes, ja tas nepieciešams.

II. DARBA AIZSARDZĪBAS PRASĪBAS DARBU UZSĀKOT

9. Uzvilkt un sakārtot darba apģērbu (specapģērbu)
10. Apskatīt un sakārtot darba vietu, novākt visu lieko,
  - 10.1. pārbaudīt, vai iekārtas, instrumenti un palīgierīces ir tehniskā kārtībā
  - 10.2. pārbaudīt, vai ir aizsargnožogojumi, to tehnisko stāvokli, ieslēgt vispārējo un vietējo apgaismojumu-vietējā apgaismojuma spriegumam jābūt 36V
  - 10.3. **aizliegts** strādāt ar bojātiem darba rīkiem vai palīgierīcēm.
11. **Aizliegts** uzsākt darbu ar ceļamiekārtu (pacēlāju) , kura nav droša ekspluatācijā, vai arī nav pārbaudīta.
12. Ieslēgt kopējo un vietējo ventilāciju, ja tā nedarbojas – strādāt **aizliegts**.
13. Neuzsākt darbu ja ir slikta pašsajūta, reibonis un tml. Ziņot par to tiešajam vadītājam.

III. DARBA AIZSARDZĪBAS PRASĪBAS DARBA LAIKĀ

14. Darba laikā jābūt uzmanīgam un netraucēt citus darbiniekus. Darīt tikai to darbu, kurš ir uzdots. Neielāst remonta zonā nepiederošas personas
15. Remontdarbus sakarsušiem mezgliem, detaļām vai to tiešā tuvumā uzsākt pēc sakarsušo mezglu, detaļu atdzišanas.
16. Remontējot automobili uz pacelšanas iekārtām (hidrauliskās, elektromehāniskās), uz to vadības mehānismiem novietot plāksnīti ar uzrakstu „Neaiztikt – zem transportlīdzekļa strādā cilvēki!”.
17. **Aizliegts** pacelt (kaut vai uz īsu brīdi) smagumus ar masu vairāk kā uzrādīts celšanas mehānisma ekspluatācijas instrukcijā, **Aizliegts** strādāt zem transportlīdzekļa, kurš pacelts uz pacelēja(izņemot stacionāros) un zem kura nav novietoti atbalsti. Par atbalstiem nedrīkst izmantot gadījuma priekšmetus (riteņu diskus, ķieģeļus u.c.).
18. Visus darbus, kuri saistīti ar tehniskām apkopēm un remontiem, veikt transportlīdzeklim nedarbojoties. Izņēmums ir tie darbi, kuros pēc tehnoloģijas nepieciešama motora iedarbināšana, šos darbus veikt speciālās vietās, kur ir paredzēta izplūdes gāzu atsūkšana.
19. Gaisa iesūkņēšanu riepās drīkst sākt tikai tad, ja tās ievietotas speciālā iežogojumā.
20. Transportlīdzekļa detaļas un agregāti, kuru masa lielāka par 20 kg, jānoņem, jāpārvieto un jāuzstāda ar palīgierīču un pacelšanas mehānismu palīdzību. **Aizliegts** pārvietot kravu, kuras svars pārsniedz pieļaujamo, kādu atļauts celt ar attiecīgo palīgierīci, kā arī aizliegts stāvēt vai iet zem paceltas kravas.
21. Strādājot ar pneimatiskajiem instrumentiem, gaisa plūsmu nevirzīt uz sevi vai blakus strādājošiem. Palaižot dzinēju ar rokas vārpstu, jāskatās lai rokas pirksti uz vārpstas gala būtu novietoti vienā pusē. Ātrumu pārnēsumu kārbas svirai jābūt neitrālā (brīvgaitas) stāvoklī.
22. **Aizliegts** uzgriežņu atslēgas pagarināt ar caurulēm un citiem materiāliem.
23. Noņemtās detaļas novietot horizontāli. Garās detaļas: pusasis, kardānus, atsperes – **aizliegts** novietot vertikāli, atbalstīt pret sienu vai ražošanas iekārtām.
24. Atsperu noņemšanai un pielikšanai izmantot tikai speciālas palīgierīces. Pirms atsperu noņemšanas tās maksimāli atslogot. Izmantot gadījuma priekšmetus šo darbu veikšanai **aizliegts**.
25. Pārnēsājami elektroinstrumenti jāglabā instrumentu noliktavā un pirms saņemšanas jāpārbauda.
26. Strādājot ar elektroinstrumentiem, kuru spriegums ir 127-220 V jālieto dielektriskie aizsarglīdzekļi (dielektriskie cimdi, gumijas apavi, gumijas paklāji).
27. **Aizliegts** strādāt ar nesazemētiem elektroinstrumentiem, vai arī, ja tiem ir bojāta izolācija.
28. **Aizliegts** elektroinstrumentus pieslēgt strāvas avotam, ja nav kontaktdakšas.
29. Strādājot ar cirtni vai citiem instrumentiem, kuri paredzēti metāla ciršanai, jālieto aizsargbrilles. Cirtņa garums nedrīkst būt mazāks par 150mm
30. Pārvietojot, griežot vai citādi apstrādājot lokšņu metālu, strādāt cimdos.
31. Pirms sistēmu(to mezglu) demontāžas, kurās ir darba šķidrums, izlaist darba šķidrumus(eļļa, tosols un citi) tikai tam paredzētos traukos. **Aizliegts** izlaist stipri sakarsušus darba šķidrumus.
32. Strādājot ar etilēto benzīnu vai motoru detaļām, kuras darbojušies ar etilēto benzīnu, jāievēro šādas prasības:
  - 32.1. jāstrādā tikai specapgērbā (gumijas priekšauts, gumijas cimdi);
  - 32.2. darbu beidzot, kā arī pirms pusdienu pārtraukuma, rūpīgi jānomazgā rokas siltu ūdeni un ziepēm;
  - 32.3. Aizliegts lietot etilēto benzīnu roku un detaļu mazgāšanai, izņemot dzinēju darbināšanai.
  - 32.4. Aizliegts sūkt benzīnu caur gumijas šļūteni ar muti, etilēto benzīnu aizliegts pārnēsāt vaļējā tarā, personām, kas strādā ar etilēto benzīnu, regulāri jāiziet medicīniskās pārbaudes.

33. Izliet ūdeni un eļļu no agregātiem drīkst tikai speciālās tvertnēs vai vannās. Uz grīdas nolijušo eļļu vajag apbērt ar smiltīm vai zāģu skaidām, un savākt un novietot šim nolūkam paredzētās vietās.
34. Strādājot ar asināšanas darbagaldiem;
  - 35.1. ieslēgt nosūces ventilāciju
  - 35.2. lietot aizsargbrilles un aizsargekrānu
  - 35.3. neturēt rokas rotējošas abrazīvās ripas tuvumā
  - 35.4. apstrādājamo detaļu padot vienmērīgi, bez sitieniem
  - 35.5. noregulēt atbalstu, attālumam no abrazīvās ripas līdz atbalstam jābūt 3mm.
  - 35.6. aizliegts strādāt, ja abrazīvajām ripām nav aizsargapvalki
36. Veicot riepu montāžas darbus;
  - 37.1. izlaist riepai gaisu un noņemt atsvarus
  - 37.2. strādājot ar montāžas standu aizliegts riepu kārtot, izlīdzināt ar rokām
  - 37.3. aizliegts strādāt ar balansēšanas standu, ja tam nav aizsargapvalka
  - 37.4. aizliegts piepumpēt riepu, ja bojāts manometrs
37. Detaļu izpresēšanu veikt tikai ar speciālām palīgierīcēm.
38. **Aizliegts** ar pirkstu pārbaudīt divu urbumu centrējumu.(sakrītību savienojumos)
39. **Aizliegts** ar rokām vākt metāla skaidas un citus atkritumus, tīrīt darbagaldus, izmantojiet birstīte utml.

IV. DARBA AIZSARDZĪBAS PRASĪBAS ĀRKĀRTĒJĀS SITUĀCIJĀS

40. Ja noticis nelaimes gadījums darbā, nekavējoties jāsniedz cietušajam pirmā palīdzība, jāizsauc ātrā medicīniskā palīdzība(Tel. **112**) un jāpaziņo darba devējam.
41. Jāpārtrauc darbs un notikuma vieta jāatstāj neskarta.
42. Elektriskās strāvas trieciena gadījumā cietušais jāatbrīvo no strāvas iedarbības.
(atslēdzot strāvu vai pielietojot strāvu nevadošus materiālus pārvietot cietušo drošā vietā.)
43. Ugunsgrēka gadījumā izsaukt ugunsdzēsējus(Tel. **112**), paziņot darba devējam un palīdzēt ugunsgrēka likvidēšanā savas kompetences ietvaros.
44. Nekavējoties ziņot darba devējam un brīdināt pārējos strādājošos par bīstamiem(riska) faktoriem kuri atklāti, konstatēti darba laikā un var apdraudēt darbinieku un klientu dzīvību un veselību

V. DARBA AIZSARDZĪBAS PRASĪBAS

DARBU BEIDZOT

45. Sakārtot darba vietu-instrumentus, palīgierīces un materiālus nolikt tiem paredzētās vietās.
46. Neatstāt automobili uz pacelājiem paceltā stāvoklī.
47. Notīrīt, sakārtot un nolikt paredzētajā vietā specapgērbu un individuālos aizsardzības līdzekļus.
48. Izslēgt elektroierīces, ventilāciju un apgaismojumu

Pirmās palīdzības sniegšana

1. Gadījumos, ja nepieciešams sniegt pirmo palīdzību - kādam no darbiniekiem, vajag pārtraukt darbu un ziņot par notikušo tiešajam darba vadītājam un zvanīt pa tālruni: **113 vai 112.**

2. **Pirmā palīdzība** ir paša cietušā vai citas personas prasmīga, mērķtiecīga un nekavējoša rīcība notikuma vietā, lai saglabātu cietušā organisma dzīvības funkcijas un novērstu iespējamās sekas līdz ierodas neatliekamā medicīniskā palīdzība.
3. Dzīvības uzturēšanas pasākumus sāciet nekavējoši un turpiniet līdz ierodas neatliekamā medicīniskā palīdzība.
4. Darba devējs uzņēmumā nodrošina pasākumus, kas nepieciešami pirmās palīdzības sniegšanai, bīstamo iekārtu avārijas sekas ierobežošanai vai likvidēšanai, ugunsdzēsībai, nodarbināto un citu personu evakuēšanai:
  - 4.1. nodrošina sazināšanos ar ārējiem dienestiem (neatliekamā medicīniskā palīdzība, ugunsdzēsības un glābšanas darbu dienesti);
  - 4.2. norīko nodarbinātos, kuri apmācīti pirmās palīdzības sniegšanā (ar rīkojumu);
  - 4.3. nosaka kārtību, kādā nodrošināma apmācība pirmās palīdzības sniegšanā.
5. Darba devējam darba vietā ir jānodrošina pirmās palīdzības aptieciņa, kurā atrodas pirmās palīdzības sniegšanai nepieciešamie medicīniskie materiāli.

Sastādīja:	Paraksts:	Datums:
SIA „Media Control” darba aizsardzības speciālists Anita Garkalne		03.08.2017.
Darba aizsardzības instrukcija ir pārskatīta:	Paraksts:	Datums: